

Hvidbog

Debatfase kommuneplan 2021-33

Indholdsfortegnelse

Intro	4
Cafemetoden	5
Hvorfor en hvidbog?	6
De 5 byer	8
Tema 1	9
Tema 2	18
Tema 3	25
Tema 4	30
Tema 5	36

Det er vigtigt, at vi tager hånd om fællesskabet, når området vokser så hurtigt. Vi skal huske, også at tænke de fysiske mødesteder ind i planerne, så der bliver plads til fællesskabet og foreningslivet.

Inge Klein, Børkop

”Engang var hver en lille flække optaget af at få nøjagtigt det samme som naboflækken, og så kunne vi sidde og konkurrere om, hvem der fik den største multihal. I dag synes jeg, det bør handle om at finde de unikke ting og fremelske dem. I forhold til Ågård, hvor jeg bor, er det den dejlige natur, vi har lige uden for døren.

Uffe Tange Holst, Ågård

Program

kl. 18.30 Velkommen v/ borgmester Jens Ejner Christesen
kl. 18.45 Perspektivering v/ T&M direktør Michael Sloth

Pause

kl. 19.30 Cafedebat – 3 x 20 min.
kl. 20.45 Opsamling fra de 5 temaer

kl. 21.00 Afrunding v/ borgmester Jens Ejner Christesen

TAK FOR I DAG

Intro

Byrådet i Vejle Kommune vedtog i 2019 en ny planstrategi, der sætter retningen for kommunens udvikling 12 år frem, og danner grundlag for den kommende kommuneplan. Planstrategien er udviklet over 2 workshops med Byrådet og indeholder 5 temaer:

- Levende byer for mennesker – mangfoldighed, bosætning og byliv
- En kommune i bevægelse – sundhed og mobilitet
- Det skal vi leve af – uddannelse, arbejde og erhvervsudvikling
- Plads til det hele – i byen og på landet
- Sammen tager vi ansvar – klima og energi

I forbindelse med vedtagelsen af planstrategien besluttede byrådet at afholde en debatfase i oktober-november 2019. Her var der mulighed for at komme med skriftlige høringssvar til det udsendte debatoplæg, og derudover afholdtes 5 cafemøder, hvor de 5 temaer blev drøftet med de fremmødte. De 5 møder blev afholdt i Jelling, Egtved, Børkop, Vejle og Give.

Repræsentanter lokalråd, andre foreninger m. fl. blev indbudt direkte på mail eller telefon. Derudover var møderne åbne for alle, og de blev promoveret bredt i pressen og på sociale medier. I alt deltog omkring 380 personer i de 5 møder.

Program for møderne

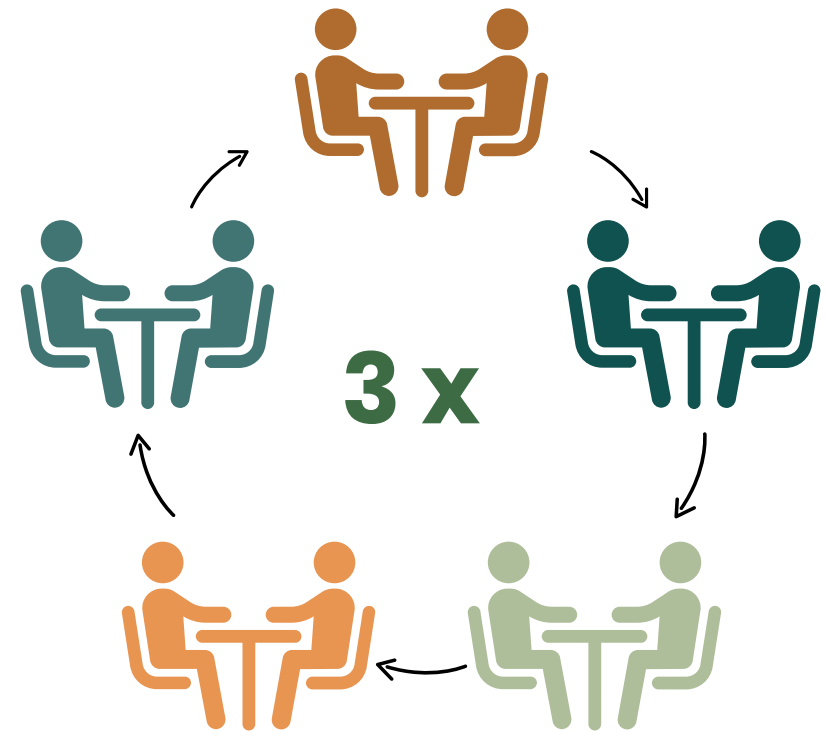
18.30	Velkommen v. Jens Ejner Christesen
18.45	Intro og perspektivering v. Michael Sloth
19.15	Pause
19.30	Cafedebat 3x20 min
20.30	Opsamling fra facilitatorer 5 temaer 5x5 min
21.00	Afrunding v. Jens Ejner
21.15	Slut

Cafemetoden

Cafemetoden indebærer om udgangspunkt et bord for hvert tema, men antallet af borde blev tilpasset behovet på det enkelte møde. Cafemødeformen gav alle deltagerne mulighed for komme til orde.

Der var mulighed for at deltage ved 3 borde, således at hver deltager kunne debattere 3 temaer. For hvert tema var der en ordstyrer, der præsenterede deltagerne for 3 spørgsmål om bordets tema, som deltagerne blev bedt om at svare på.

Efter de 3 runder var der en afsluttende fælles opsamling, hvor hovedpunkterne for hvert tema blev opsummeret.

Hvorfor en hvidbog?

De mange forslag og ideer fra møderne indgår i det videre arbejde med kommuneplanlægningen og udformningen af andre planer og politikker.

Denne hvidbog er udarbejdet for at fastholde og synliggøre de forslag, der kom frem på møderne, således at lokalråd og andre kan tage dem op og arbejde videre med dem f. eks. også i de byvisioner og landsbyplaner som nogle bysamfund skal i gang med i år. Hvidbogen referer ikke slavisk alt hvad der blev sagt ved de 3 runder på 5 møder, men er et forsøg på at sammenfatte hovedpunkter og konklusioner på de mange debatter.

debat - 3 x 20 min. - start kl. 19.

Levende byer for mennesker

En kommune i bevægelse

Det skal vi leve af

Plads til det hele

Sammen tager vi ansvar

Der er gang i nogle spændende tiltag, som kan være med til at give byen en tydeligere identitet – og det vil jeg gerne være en del af.

Robert Bladt Forstander Børkop Højskole

De 5 byer

På de 5 møder var der, på tværs af temaerne, en række emner, der var særligt fokus på.

I Jelling var der stort fokus på, hvordan vi får mere ud af monumentområdet og turismen. Det handler om at arbejde med en samlet fortælling. Derudover var der fokus på cyklisme og grøn mobilitet.

I Egtved var der især fokus på vilkårene for de unge. Der mangler steder hvor de unge kan mødes i fritiden. Mulighederne for at deltage i arrangementer i Vejle er dårlige, på grund af dårlige busforbindelser. Der var også fokus på bosætning og på cykelstier og fremme af samkørsel.

I Børkop var der stort fokus på natur og biodiversitet, adgang til naturen og på spørgsmålet om offentlig service i et vækstområde. Samtidig var der mange synspunkter på fælleskaber og hvordan de kan fremmes.

I Vejle var det især trafikspørgsmål og oversvømmelser, der fyldte i debatten. Mødet blev holdt på et tidspunkt, hvor der lige havde været oversvømmelse, og hvor to veje i midtbyen var spærret. I forhold til trafikken spændte synspunkterne fra en bilfri midtby til bedre fremkommelighed. I forhold til overfladevand, var der ønske om mere dialog med kommunen, men også forslag til konkrete tiltag til at forbygge oversvømmelser. Vedrørende byliv og detailhandel, var der opbakning til midtbystrategien, men også synspunkter omkring udviklingen af Posthusgrunden.

I Give var der især fokus på mangel på mindre boliger herunder især lejeboliger i bykernen. Der var også et stort ønske om planlægning for bymidten, med muligheder for indretning af boliger i stueetagerne i eksisterende bygninger. Endelig var der også ønske om bedre og mere lokalt forankret service for erhvervslivet og bedre markedsføring af Give som erhvervsby.

Tema 1

Levende byer for mennesker

- **Hvad kan vi gøre for at fremme bylivet i din by?**
- **Hvilke typer af fælleskaber kunne du tænke dig at være en del af. ?**
- **Hvilke typer af boliger vil der blive (større) behov for i fremtiden?**

Det sagde borgerne

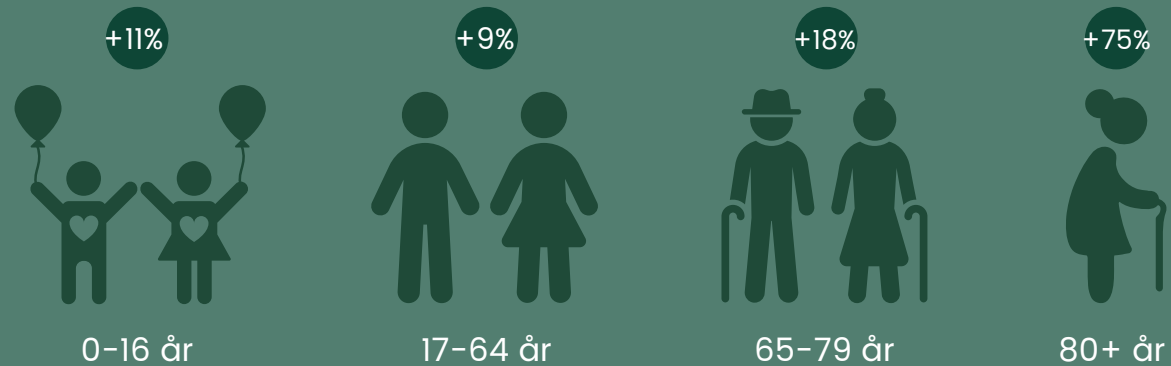
Byg flere almene og billige boliger. Det gælder både i Vejle og centerbyer. Mindre boliger tæt ved offentlig transport og indkøbsmuligheder er vigtigt for enlige og ældre – og fremmer mobiliteten på boligmarkedet, så store ejerboliger kan blive frigjort til børnefamilier.

Grønne boliger med fællesskaber – både af hensyn til den stigende andel af befolkningen der bor alene, men også som led i grøn omstilling.

Bedre busforbindelser til centerbyer og andre bysamfund er vigtigt for bosætningen og for at fastholde de unge. Kommunen kan også fremme samkørsel.

Stram arkitekturpolitikken op, eller gør noget mere for at udbrede den og hold fast i den.

Jeg synes, det er fedt, at vi har store arrangementer som halloween og Vejle Fjordfestival, men det kunne også være godt, hvis vi havde noget, der var mere permanent.

Fx kunne man booste de forskellige områder af byen med aktiviteter og tiltag, som gjorde områderne til noget særligt. Det kunne også booste områder, folk ikke kommer så ofte i.

Det kunne være temaer for hver bydel – fx kaffe- og teboder i vestbyen, yoga og tai chi i østbyen, osv. Eller yoga på pladsen ud for Fjordenhus eller VM/EM storskærme ved havnefronten. Eller udendørstræning i parker, loppemarkeder, kaffeboder, streetfood.

Man kunne en gang eller to om året gøre de permanente tiltag til en del af en større begivenhed – fx en Tour de byrum festival i en hel weekend, der kan markere Vejle udadtil. Så skal man – lige som ved Tour de Chambre på kollegiet – rundt og besøge alle bydele, hvor man kan få lov at smage, lytte, bevæge sig til det, der er kendetegnende for det enkelte byområde.

På den måde kunne vi komme på landkortet som en by, der skaber forbindelser mellem bydele og borgere

Anne Agger, født og opvokset i Vejle

Vejle og omegn:

Hold fast i midtbystrategien i Vejle By. Vi har et godt butiksliv i bymidten, som vi skal fastholde.

Flere rækkehuse i Vejle By – men stil større krav til arkitekturen.

Omdan nordkajen på Vejle Havn – væk med virksomheder der er farlige og støjende.

Men bevar samtidig erhvervshavnen på sydkajen skibe giver liv i havnen.

Gør plads til det liv, der ikke er for pænt.

Godt med arrangementer som Folkemødet, Rock i Byparken og Vejle Fjordfestival.

Grøn by – flere grønne pletter og grønne forbindelser
Husk tilgængelighed til butikker og andre funktioner i bykerne.

Drop projektet på Posthusgrunden og bevar godsbanebygningen. Brug den til kultur, som man har gjort i flere andre byer.

Gør midtbyen mere fredelig – fri for biler af hensyn til bylivet. Ikke alle var enige i dette.

Jelling og omegn:

Arbejde med at få turisterne til blive mere end en enkelt dag
– Arbejde med storytelling om Jelling og Hærvejen – vandrehøjskole, hvorfra der udgår temature.

Arrangementer hvor man kan møde byen.

Legeplads ved Monumentområdet for både byens borgere og turisterne.

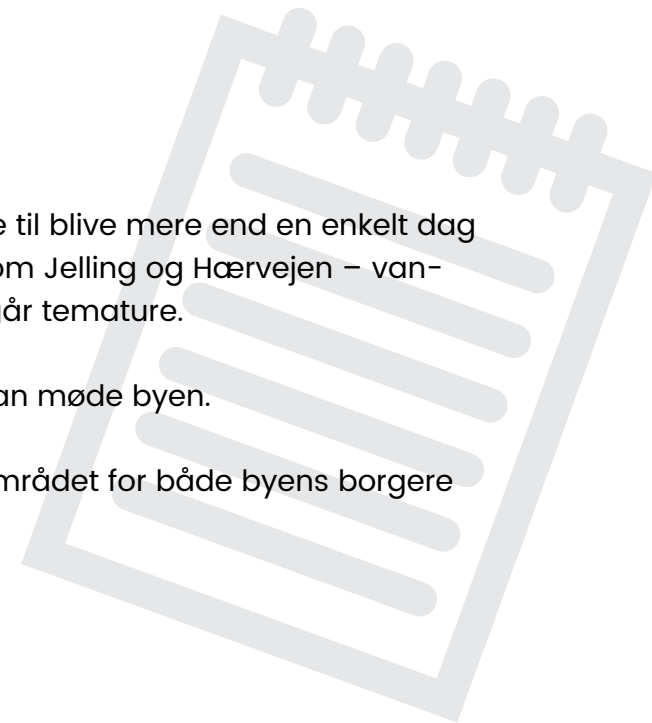
Egtved og omegn

Husk Egtved når vi lave arrangementer for unge. Sørg for at budskabet når ud.

De unge mangler et samlingssted hvor de kan mødes og høre høj musik og hygge sig – uden at få klager – helst i en bygning der ligger i byen.

Byggegrunde i alle byer i kommunen – bedre markedsføring af dem.

Støtte til nedrivning eller istandsættelse af den ældre boligmasse.

”Som seniorborger i Egtved er min vision, at den ønskede bosætning i Egtved aldersmæssigt og erhvervsmæssigt rummer bredt. Vi mangler nye, yngre kræfter til at tage over i vores rige foreningsliv, og vi har brug for flere børnefamilier. Heldigvis har vi masser at byde på. Vi har fx kommunens bedste skole, en velfungerende idrætshal, masser af fritidsaktiviteter og en svømmehal, som jeg synes, bør udbygges med et varmtvandsbassin til genoptræning. Det ville være attraktivt for et stort område.

Vi har også ledige kommunale byggegrunde bl.a. ved Hvidegårdsvej. Salget af disse skal en lokal mægler tage sig af. Han kender sit område og vil straks kunne anvise byggegrunde til dem, der gerne vil bosætte sig i vores by. Det perfekte ville være, at Hvidegårdsvej bliver en stille vej, og der etableres en ny vej efter udstykning mod Hjelmdrup til alt den tunge trafik, som i dag næsten ikke kan komme uden om chikanerne på Hvidegårdsvej. Grundene vil på den måde blive ideelle til børnefamilier, idet deres vej til skole og fritidsaktiviteter bliver børnevenlige, når de ikke skal krydse en stor vej.

Som seniorborger kunne jeg også godt tænke mig senior klyngehuse med et fælleshus og individuelle lejligheder. Vores handelsliv er også vigtigt at holde i live – ikke mindst for os seniorer, der måske på et tidspunkt ikke længere har bil. Det kræver dog, at vi ALLE husker at handle lokalt, mens vores butikker er her.

Og så er Egtvedpigens Besøgscenter jo et stort ønske. Det kommer, er jeg helt overbevist om.”

Birgit Thomsen, Egtved

Børkop og omegn:

Tænk i helheder og sammenhænge – kompakt og med Gauerslund som aktivitetscentrum.

7080 er en byklynge – der samler et stort område (Smidstrup/Mørkholt/Skærup).

Byerne er forskellige – og det er ok. Dyrk det, som den enkelte by kan – de andre supplerer.

Forbindelser er vigtige – både ift. sociale strukturer (skoler, institutioner, haller) men også infrastrukturer (kollektiv trafik, stisystemer osv).

Fortætning er også en mulighed – f.eks. omkring Nyboder og centrum.

Offentlig service skal kunne følge med udviklingen – skole/daginstitution, kultur og fritidstilbud, infrastruktur, rekreative naturområder osv.

Delikatesse, høj kvalitet og et supermarked. Kunne kombineres i Gauerslund. Der er langt fra Brejning til Børkop (ikke ”på vejen”).

Det er mennesker, som skaber livet – der skal være noget at komme efter.

Nogle ting kan man gøre nemt/hurtigt – skabe et godt miljø med hygge – f.eks. blomster, borde bænke, paraplyer osv. Andet tager tid og kræver større indsats – byfortætning med boliger og erhverv samt andre funktioner omkring gågaden.

Samle faciliteter i bymidten – f.eks. flere lokaler som mødesteder – kulturliv, madlavning, uorganiserede fællesskaber, foreninger mv.

Bymidten i Børkop har ikke udviklet sig i 20 år (fysisk) – ideelt set kunne man starte forfra, men ellers må man udvikle på det, der er.

Arrangementer skaber oplevelser og opmærksomhed og byliv.

“

Der er stor mangel på boliger – både lejligheder men også mindre huse, som er målrettet de ældstes behov. Så for mig handler det om, at vi får udviklet nogle gode boligområder.

Susanne Sandholm, Give

Mødesteder – hvor folk kan lære hinanden at kende – understøtte og danne nye fællesskaber.

Der er et stærkt foreningsliv omkring idræt – men måske andre fællesskaber kunne dyrkes også – f.eks. omkring fællesspisning mv. – måske i centeret?

Mulighed for at lave nye og små ”praktiske” fællesskaber omkring specifikke opgaver eller emner – mindre lokale grupper med et mål.

Arbejdsfællesskaber virker – f.eks. kunne man lave en biodiversitetsgruppe, hvis opgave var at omdanne græsplæner til mere mangfoldig natur.

Jeg er her i aften, fordi jeg har hørt, at kommunen måske er i gang med at ændre reglerne omkring udlejning og muligheden for at etablere lejligheder til udlejning.

Yvonne Brøndum, Give

Tænke i mødesteder og naboskaber – hvordan lærer man at kende hinanden som ”nye” indbyggere – gerne blande forskellige boligformer noget mere.

Det er ikke kun i Børkop/Brejning der efterspørges boliger – også f.eks. i Gårslev er der ønsker om lejeboliger.

Give og opmegn:

Flere boliger i bymidten – til gavn for handelslivet.

Der mangler lejeboliger – bremser mobiliteten på boligmarkedet. Ejendomsmæglere oplever stor efterspørgsel.

Beslutning om almene boliger i Give.

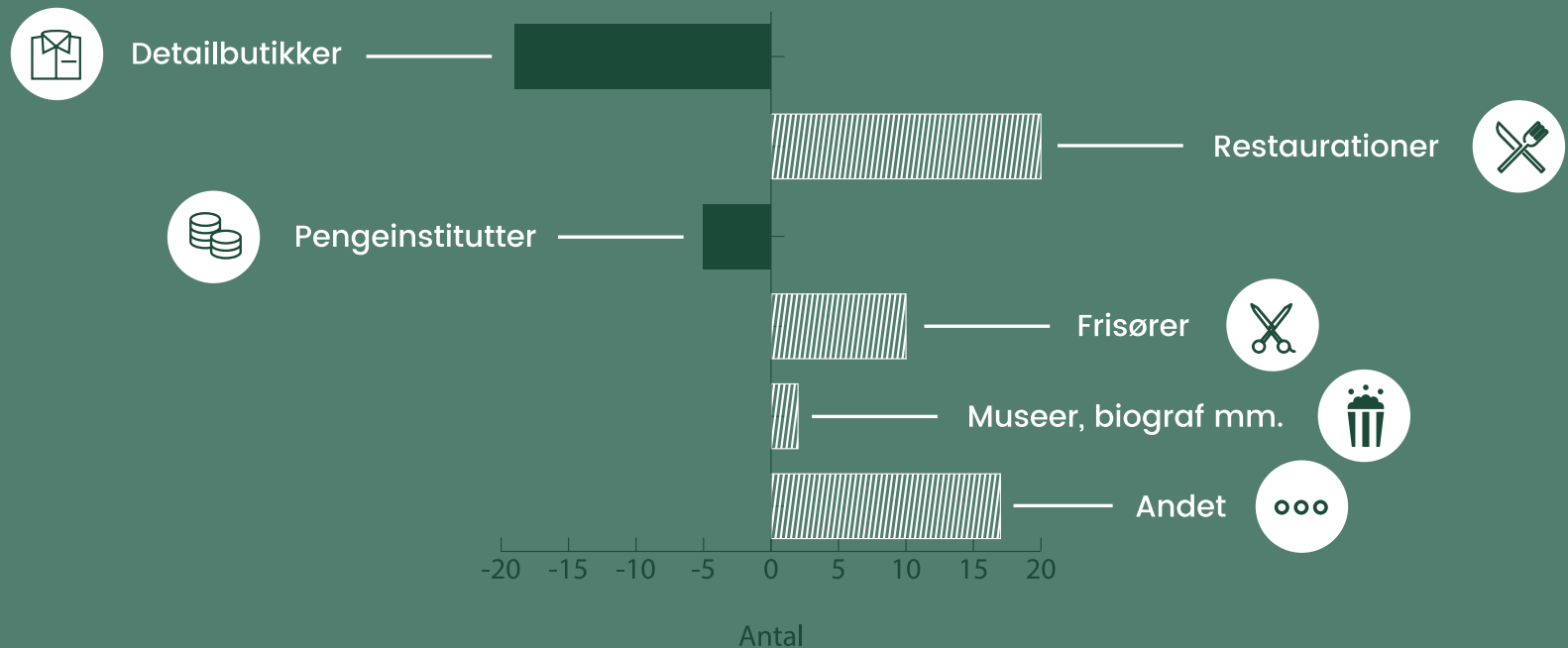
Flere andelsboliger og bofællesskaber.

Ny lokalplan for Give bymidte er savnet – skal give mulighed for boliger i stueetagen i større dele af bymidten.

Midtbyen skal fortættes. Forfaldne bygninger f. eks. omkring Stationen bør fjernes eller istandsættes og indrettes til lejeboliger.

Flere oplevelser og ny indretning af Torvet.

Der er potentiale for at Give by kan vokse og tiltrække nye

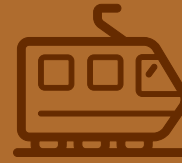
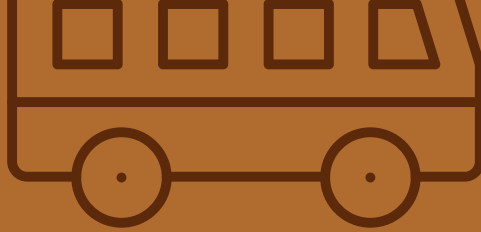
“Vi har en stor udfordring med at tiltrække yngre mennesker til Egtved. Vi har en rigtig god og aktiv generation på +50 år, der har gode visioner for deres målgruppe. Men vi mangler de unge. Hvis vi ikke vil uddø som område, skal vi have trukket flere børn og unge til.

Vi mangler fx et tilholdssted for de unge, der hverken dyrker motion eller er spejder – fx en ungdomsklub. Og vi skal være bedre til at fortælle omverdenen om os. Egtved Skole kom jo for nyligt ind på en flot 8. plads over, hvordan landets skoleelever klarer sig. Det skal vi slå på over for børnefamilier.

Jeg tænker også en Egtved App, der kan fortælle tilflyttere og turister om mulighederne i området samt skærme i idrætshallen og den lokale brugs med informationer om, hvad der sker lokalt. Og så mangler vi et spisested herude – a la Bredehus.”

Dorte Schnegelsberg Skov, Egtved

Når man spørger folk, hvad de godt kan lide ved Vejle, nævner flere autentiske miljøer som Den Schmidtske Gård – og i min optik skal vi udnytte det uudnyttede potentiale, vi har, med både Rådhusetorvet og Kirketorvet.

Jeg synes, det er ærgerligt, at to så attraktivt beliggende pladser som Kirketorvet og Rådhusetorvet skal forstyrres af gennemkørende trafik.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi skaber et samlet centrum, der ikke knækkes midt over af lyskryds og gennemkørende trafik. Hvis der endelig skal være gennemkørende trafik i Kirkegade, bør lyskrydset fjernes og erstattes af et fodgængerfelt, hvor fodgængerne har førsteret.

Jeg kunne drømme om, at Kirkegade lukkes for biltrafik, og at renoveringen af Rådhusetorvet fortsætter ned til Kirketorvet, der også lukkes af for parkerede biler. Det kunne skabe rum for udsænkingsvirksomheder på solsiden af Kirkegade. Samtidig kunne man etablere eldrevne shuttlebusser, der fx kører fra Trafikcentret og ud til uddannelsesinstitutionerne.

Claus Behrendsen, borger og formand for Cyklistforbundet i Vejle

Tema 2

En kommune i bevægelse

- **Hvad skal der til for, at du får mere bevægelse ind i din hverdag?**
- **Hvad er bæredygtig transport for dig, og hvordan skaber vi det?**
- **Hvordan ser du fremtidens mobilitet?**

Det sagde borgerne

Der skal være flere cykelstier, så det er let, sikkert og hurtigt at bruge cyklen som transportmiddel. Stier har et stort potentiale både i forhold til at øge bevægelsen i hverdagen i forhold til både børn, voksne og ældre. Det rent praktisk, som pendling samt rekreativt

Kollektiv trafik skal være billigt, fleksibel og velfungerende, for at det skal være et reelt alternativ til bilen.

Elcykler og andre alternative transportformer bør fremmes.

Det skal være lettere at bruge alternative transportformer, have samkørselsordninger og få adgang til delebiler. Hvis trafikken skal optimeres, skal vi undgå flere biler på vejene, særlig bil nr. 2 i husstanden, og flytte folk over på andre transportmidler.

Indtil vi får helt grøn og bæredygtig mobilitet, så kan der etableres mere fleksible løsninger med mindre miljørigtige busser samt flextursystem i en form for samkørsel – herunder selvkørende bæredygtige busser

Der er stor forskel på mobiliteten og behovet i byerne og på landet.

Jelling og omegn:

Cykelsti på Tørringvej.

El-cykler til unge, der går på gymnasium i Vejle.

Busser og tog skal nemmere kunne transportere cykler end i dag.

Understøtte cykling ved at adskille blød og hård trafik;
Kan man opnå en gevinst/besparelse på en eller anden måde, hvis man cykler eller tager kollektiv trafik?

En mellemstation fra nu og til selvkørende biler – Et flextursystem med biler til 5-6 personer; kørsel efter behov – ”go more” i mindre format; stier til golf-biler, som man kan bruge til ærinder i byen.

Egtved og omegn:

Cykelsti fra Gravens til Ødsted.

Bedre skoleveje så man tør lade sin børn cykle i skole.

Et forsøg med elcykler i Egtved har været en stor succes. Kan udbredes.

Ildræt i dagtimerne fungerer godt, men gerne en dag mere om ugen.

En cykel-gå rute fra Billund over Egtved til Vejle med forskellige turistvenlige aktiviteter undervejs kunne tiltrække turister til byen.

Kræver en ændring af vores tankegang – samt måske at fordele arbejdsplaser og service til alle dele af kommunen.

El-busser, mindre busser og mere kollektiv transport på landet.

Flexbusser kunne løse nogle af transportudfordringerne sammen med debiler og samkørsel.

Vejle og omegn

Trafiksikkerheden for cyklister skal øges, for der er strækninger, f.eks. i Vedelsgade i midtbyen eller på Juelsmindevejen mellem Assendrup og Daugård, hvor det er meget usikkert at køre.

Der mangler sikre cykelparkeringer, hvor man som minimum kan låse sin cykel fast. Den forkromede løsning vil være cykelbokse som på banegården.

Lad være med at lave parkeringspladser langs cykelstier.

Folk fra havnen skal motiveres til at cykle, når de skal ud at handle, Trafikken fra havnen er ikke gennemtænkt. Fremme brugen af el-cykler i Vejle By.

Der skal laves en havnetunnel med til-og afkørselsramper ved Fredericiavej og Horsensvej, men samtidig bekymrende, hvis der skal etableres en 4-sporsvej gennem byen, fordi større veje giver mere trafik.

Der laves en over-eller underskæring i krydset ved Bryggen.

Satse mere på intelligent lysregulering, så man kan få flere biler igennem – f.eks. koordinering af lyskryds som i området med Vedelsgade, Skovgade og Gormsgade.

Forslag om at lave arealer og korridorer, som er fri for biler, f.eks. grønne korridorer gennem kirkegård, hvor arealbehovet fremadrettet ikke vil være så stort.

Byg færre parkeringspladser i byen og kræv, at folk lejer sig til en parkeringsplads i stedet for at parkere på offentlige arealer. Flyt parkeringspladser væk fra større faciliteter, som f.eks. ved Vejle Stadion.

Skabe sammenhænge mellem områder, så man kan tage smutveje til fods og på cykel, f.eks. gør spærringer ved Håndværkerbyen, at man kommer til

at gå en lang omvej. Og give mulighed for at krydse infrastruktur, f.eks. jernbanen fra Grejsdalen og til skoven.

Lukning af Kirkegade (også forslag om Dæmningen) vil give en mere attraktiv bymidte og give mulighed for at udbygge pladserne og skabe flere rekreative aktiviteter. Der skal først laves en holdbar plan for trafikken, inden bymidten gøres bilfri. Kan det gøres så busser kan køre på tværs af byen?

Den kollektive trafik bør opgraderes og den kollektive trafik bør være gratis. Brug af mindre el-busser og fleksible busser (shuttlebusser) til at køre rundt i byen.

Brug af samkørselsordninger, som sikrer, at bilerne bliver fyldt op. Udbyg samkørselspladserne eller byg evt parkeringshuse ved indfaldsvejene, og lad derfra en shuttlebus eller bybusserne transportere folk til midtbyen.

Samarbejde mellem boligforeninger og kommunen om delebilsordning for at give ordningen en volumen, der sikrer, at borgerne kan låne en bil, når der opstår et behov.

Hvis vi mødte på forskellige tidspunkter, ville trængslen være mindre.

Børkop og omegn

Naturby som vision. Vil gerne have stier til at binde alle områder sammen mellem lokalsamfundet og som vandreture langs med kysterne – både for de lokale, pendlerne og turisterne. Særligt Gårslev og Gauerslund samt Høll blev nævnt.

Tror det er muligt at flytte trafik, hvis der er gode trygge, belyste stier. Den bløde trafik væk fra den hårde. Bedre stier vil mindske brugen af bilen og dermed kaos ved skolerne. Der mangler f.eks. underføring ved Lilholtvej. Vigtigt at tænke sammenhænge i nye områder.

Kunne være godt med kort over stierne og deres sammenhæng.

Opdeling i hvad der er MTB spor og til andre.

Elcykler kan flytte folk fra biler, og Elløbehjul kunne der også være i Børkop.

Ikke plads til så meget trafik i Midtbyen.

Ønsker omfartsvej mellem især Andkærvej og til Fælleshåbsvej. Når der laves tunnel ved Toftum, skal der tænkes på cykelstier. Styrke denne vej for de bløde trafikanter.

Flytte byskiltet ud mod Fyldpladsen – få farten ned

Pendlerplads i Vinding mangler.

Positivt med tilflytning. Vigtigt at kunne færdes sikkert – flere borger giver mere trafik. Udvidelse af byen kræver infrastruktur der følger med.

Delebil i stedet for bil nr. 2. Måske kan delebiler bruges visse steder, f.eks. bofællesskaber.

Vigtigt, at holde fast i togtrafikken og gerne forbedre den, og der bør være mulighed for at parkere bilen ved toget.

Behov for et samlingssted for byen og let adgang dertil især for cyklister/fodgængere.

Samkørsel/delebiler sat i system. Det er svært at få til at fungere i en travl hverdag, men måske en app a la Smidstrup med samkørsel.

7080 kunne på sigt være et område med en lille førerløs bus, der kunne køre i loop og dække Brejning, Børkop-Gauerslund. I første omgang måske en almindelig mindre bil/bus med fleksible afgang.

Mindske trafik, få flere funktioner til byen, fx et sundhedshus, så man kan blive i byen og få behandlinger, sygdom mv. Svært at bruge bilen mindre, fordi alting bliver centraliseret.

Der er noget i mentaliteten, vi kører helst selv i egen bil. Hvordan kan vi ændre det? Der er ikke mange med busserne, måske der skal være flere afgange? Kombinationen med flere ældre og mindre trafik er svær at løse.

Give og omegn

Der er et rigt foreningsliv med mange aktive. Endnu bedre rammer/hal vil kunne muliggøre flere aktive fordi der bliver plads til flere hold.

Give som Cykelby – endnu flere aktive i skov hvis vi udvikler MTB stier og plads til gående. Adskil cykler/gående på stier i landskabet/skovene.

Mærkede stier med startpunkt i midtbyen er en god idé Elcykler er gode til hverdagstransport.

Belysning vil styrke at vi bruger stier, f.eks. mangler der lys på Hyldevang og Søndervang samt Bækgårdsvej Vigtigt med valgmuligheder og kombinationer mellem tog, busser, cykler og gående. Det giver let adgang til uddannelser, arbejde, sygehus – og har betydning for bosætning.

Flexbusser/små enheder/til døren løsning kunne være fremtiden – og mulighed for at andre kan bruge skolebusserne?

Elbiler/hybridbiler, GoMore er også gode muligheder for individuel bæredygtig transport.

Opsamlingsstederne ved motorvejen fungerer godt – kunne man arbejde endnu mere proaktivt med at udvikle dette?

Kan vi udnytte mulighederne i en fremtidig midtjysk motorvej – f.eks. med hub/fremtidens transportcenter?

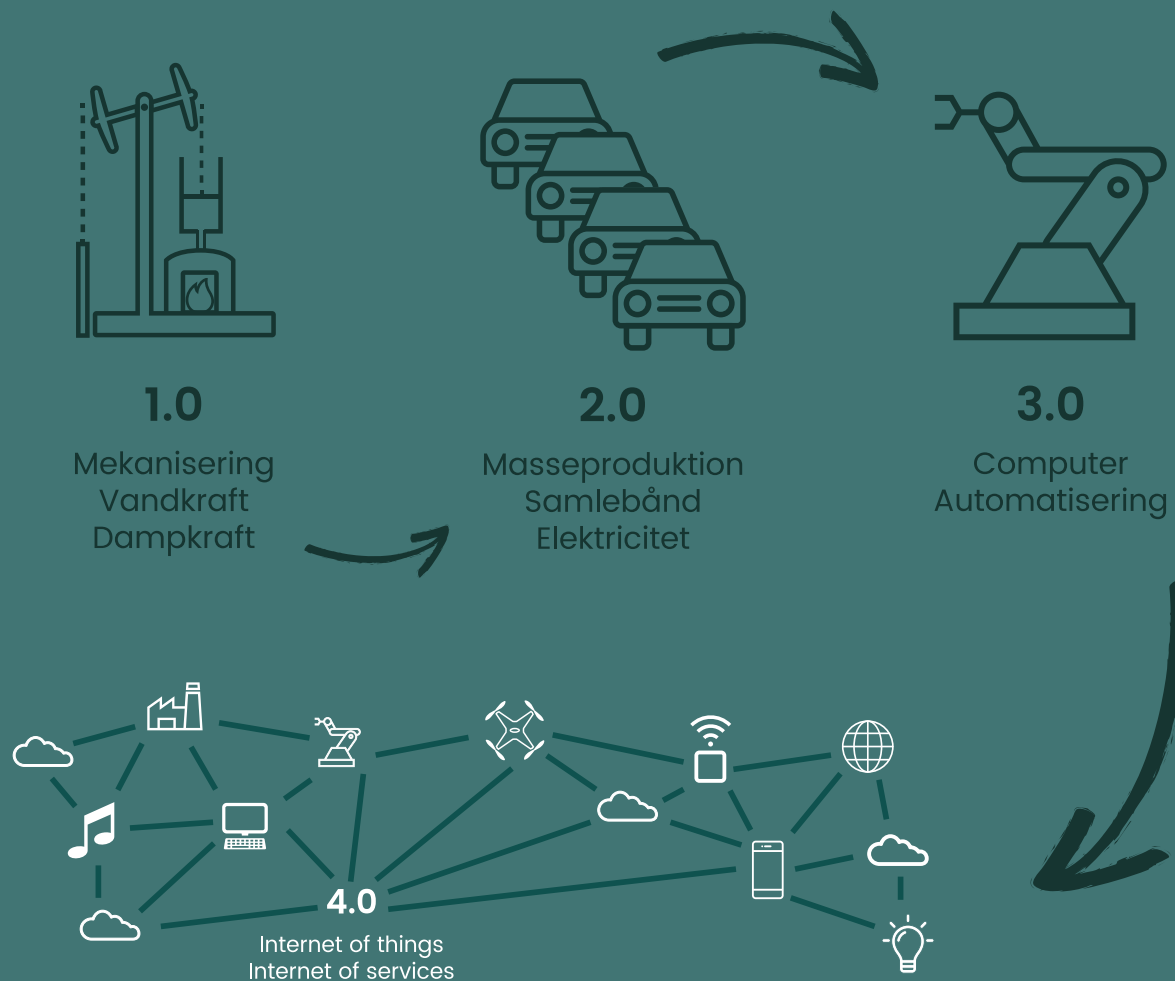
Behovet er grundlæggende at kunne blive transporteret tørt og at kunne flytte sig.

Kommuneplanen kunne netop tilgodese naturen ved at gøre Ågård til det lille sted, hvor der fx udvikles nye måder at bo og spise på. Det kunne også understøttes ved at investere i tomme erhvervsbygninger, som kunne agere samlingssted for iværksættere. F. eks klynger inden for bæredygtig levevis, lokalt producerede råvarer eller et udviklingscenter til f. eks. Madværket, som flere herude i forvejen leverer til.

Uffe Tange Holst, Ågård

Tema 3

Det skal vi leve af

- **Hvad mener du, virksomhederne har behov for?**
- **Hvordan kan vi samarbejde om at skabe en cirkulær økonomi – f.eks. ved at fremme genanvendelse?**
- **Hvordan kan kommunen inspirere virksomhederne til eksperimenter og nytænkning?**

Det sagde borgerne

'Input vedrørende "Det skal vi leve af" har taget udgangspunkt i de forskellige forudsætninger, som byerne har, og der kan ikke udskilles gennemgående bemærkninger for alle byer.

Vejle og omegn:

Vejle skal være centrum for dansk iværksætteri. Grundlaget er til stede, men det skal brandes bedre.

Kommunen bør stille krav til bæredygtighed og cirkulær tankegang i udbud og kontrakter.

Infrastrukturen, herunder også den digitale, bør forbedres for at hjælpe virksomhederne.

Vi skal fremme investeringer og iværksætteri inden for vandsatsninger.

Vejle skal tiltrække virksomheder, der kan udtænke smarte måder at sortere affaldet.

I forhold til små virksomheder foreslås kommunen at hjælpe med fællesskaber og fælles løsninger.

Forslag om at give ledige mulighed for at eksperimentere med selvstændighed.

Børkop og omegn:

7080 skal være et foregangsområde, hvor der stilles krav, eksperimenteres og nytænkes.

Man skal fremme små liberale og kreative erhverv i 7080-området.

Området har naturlige forudsætninger for at fremme turisme og oplevelsesøkonomien som en samlet plan for grøn natur – cykling, vandreture, sejlsport, golf, sommerhuse, camping m.m.

Etablering af FabLab på Englystskolen kan spille sammen med en satsning på mindre og kreative erhverv.

Naturbyen som grundlag for cirkulær økonomi, hvor FabLab, repair-café, byttecentral og up-cycling kan samles under én strategi.

Egtved og omegn:

Give mulighed for, at virksomheder kan flytte ind i tomme lokaler.

Der bør oprettes et stort, fælles kontor med kobling til iværksætterne i Spinderihallerne.

Der bør skabes gode rammevilkår for virksomhederne.

Der skal gøres opmærksom på muligheder og byggegrunde i Egtved gennem annoncer, kampagner og kommunikation.

Kommunen skal facilitere nye virksomheder med service og vidensdeling.

Der bør etableres netværk mellem virksomheder og studerende inden for teknologi og digitalisering, der kan hjælpe med den digitale omstilling i virksomhederne.

Gøre Egtved til et turistvenligt og attraktivt sted med f.eks. Bed and Breakfast, cykelservice, ridentier m.m.

Gode erfaringer med BID-samarbejdet, der fungerer godt og har givet nye muligheder.

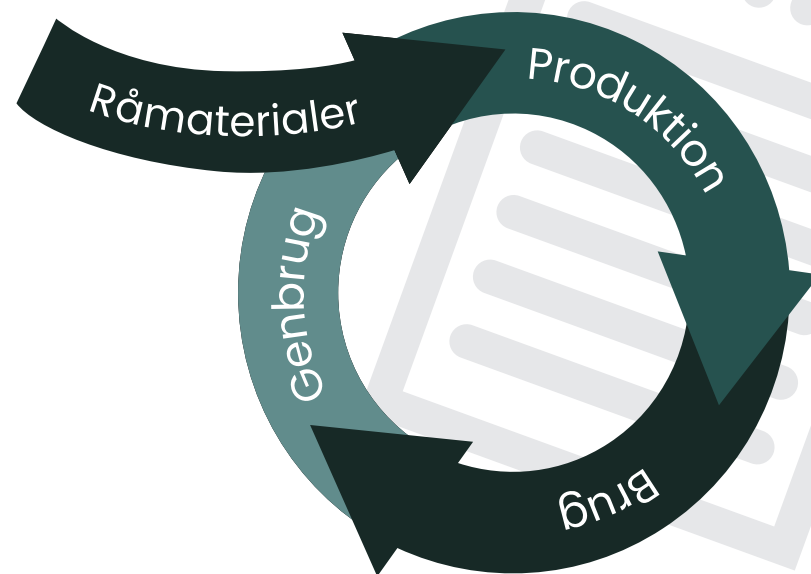
Give og omegn

Behov for at gå nye veje for at fremme erhvervsudviklingen:

- Sætte fokus på Give som alternativ til Vejle og Hedensted
- Der skal ske en opsøgende indsats for at trække virksomheder til
- Synligheden fra motorvejen skal øges
- Ansættelse af en dedikeret "Give-sælger" ved kommunal finansiering eller evt. med medfinansiering fra det lokale erhvervsliv

Mere fleksibel og mindre bureaukratisk sagsbehandling fra kommunens side.

Der bør oprettes en task-force, der kan gøre en helhedsorienteret indsats for virksomheder, der vil etablere sig eller udvide.

Vi er ambitiøse i Thyregod Vester og vi har mange ideer og planer for området, men kommunen har indtil videre ikke investeret nok i området - og derfor er jeg her i aften.

Jean Darly, Give

“

Området vokser så hurtigt, at man helt har glemt det grønne. Naturen er den del af vores DNA, og det skal vi holde fast i.

Marianne Honore, Børkop

Tema 4

Plads til det hele

- **Hvordan kan vi fremme biodiversiteten?**
- **Hvordan kan vi få plads til ønskerne i det åbne land – landbrug, natur, friluftsliv, veje, byudvikling, klimaanlæg m.m?**
- **Hvordan kan vi minimere behovet for arealer til byudvikling?**

Det sagde borgerne

Mere fokus på biodiversitet
Forslag om mindre pleje af offentligt ejede arealer såsom grøftekanter, hvor man kan lave en mere differentieret pleje, og fælles arealer i boligområder. Der vil også være mindre arealer rundt omkring, f.eks. på kirkegård, der vil kunne bruges til mere natur.

Forslag om slåningstidspunkter og plejetiltag, der giver mere biodiversitet og samtidig reducerer behovet for drift, herunder vejkanter og offentligt ejede arealer.

Brug mindre plads ved at bygge tættere og lave mindre grunde.

Egtved og omegn:

Forslag om at udlægge arealer til fri natur, sammenhængende natur/skov. EU-regler kan dog sætte stopper for at udtage bræmmer til natur, da arealet så ikke tæller i hektarstøtten.

Kommunen skal gå foran med en kommunal plan for pleje af arealer, der fremmer vild natur.

Man skal værdisætte biodiversiteten, når den skal vejes op mod andre interesser.

Man bør kigge på privates brug af sprøjtemidler.

Invasive arter er et stort problem, f.eks. brandbæger i grøftekanterne.

Vi kan alle lave indsatser på det nære plan, f.eks. insekthoteller.

Viden om biodiversitet og handlemuligheder er vigtigt, pjece til alle husstande. Hvad kan man f.eks. gøre hjemme i haven?

Jordfordeling skal skabe større sammenhængende engområder, der skal afgræsses. Vigtigt, at det sker ved at indgå frivillige aftaler med lodsejerne, der skal kompenseres.

Det gode separeringsprojekt i Egtved kunne også gennemføres i Øster Starup.

Der skal etableres flere blandingskove, som er mere modstandsdygtige over for klimacændringer.

Skovrejsning skal tjene flere formål såsom friluftsliv, grundvandsbeskyttelse og klima. Skovrejsning skal ske nær byerne for at tjene nærrekreative formål. Brug muligheden for Folkeskove, som Naturstyrelsen anlægger på baggrund af donationer. Plant mere løvskov og gør granskov til flis.

Landmand har erfaring med at plante skov på skråningerne og bruge affaldstræ til opvarmning.

Vild skov, der passer sig selv.

Der efterspørges fleksible huse, der kan tilpasses familiestrukturen med tiden. Der efterspørges også bofællesskaber til seniorer og flere ældreboliger. Ikke alle ældre vil blive i egen bolig, så derfor kunne det være hensigtsmæssigt at samle de ældre i byerne, så hjemmehjælperne ikke skal køre så langt.

Funktioner i vores bygninger kan fylde mindre med mere fleksibel brug til flere formål.

Selvkørende biler vil betyde mindre behov for parkeringspladser.

Flere veje og garager bør lægges under jorden.

Tagarealer på større industribygninger kan bruges til solceller. Solceller skal indarbejdes som en del af byggematerialerne, herunder som en del af taget.

Solcelleanlæg skal etableres på markerne. Brug evt. de arealer, som nu er begyndt at blive våde igen efter de i sin tid blev drænede.

Lovgivning skal ændres, så solceller hos private kan få lov til at producere mere strøm.

Energiforsyningen bør være decentral og oplagringen ske i enkelte huse.

Vejle Ådal skal bevares i forhold til placering af Hærvejsmotorvej.

Politikerne skal ud at lytte til borgerne og se områderne, førend der træffes beslutning.

Vejle og omegn:

Biodiversiteten kan fremmes ved at gøre de plejede arealer vildere med mindre sprøjtning og mindre oprydning – offentlige arealer, private haver, fælles friarealer, byhaver, erhvervsarealer, kirkegårde, grønne tage, beskyttelsesrum.

Skab blomsterenge i stedet for græs.

Der bør være mere fokus på Vejle Fjord.

Der skal tilbydes undervisning i mere naturvenligt havebrug.

Brug frivillige i samarbejde med grundejerforeningerne

Børkop og omegn:

Mere fokus på biodiversitet langs grøftkanter, grønne arealer, voldanlæg, indfaldsveje, kanter på regnvandsbassiner.

Der bør også stilles krav til grundejerforeningernes arealer gennem lokalplanlægningen.

Der bør dog også være fokus på, at grøfterne skal kunne aflede vand.

Forslag om, at kommunen gennemførte strandprojektet på egne arealer ved Brejning eller ved Sellerup. Der ønskes især badebro, vinterfaciliteter samt bedre parkeringsforhold.

Der mangler generelt adgang til fjorden, og der ønskes en sti langs fjorden til Vejle.

Der er ønsker om mere skov, og der var forslag om, at skovrejsning eller opkøb af jord til skov skal fokusere på naturskov eller naturskov i kombination med rekreativ skov, klimaskov og drikkevandsbeskyttelse. Opbakning til byvisionens anbefaling om 50 ha natur og skov.

Der var ønsker om, at man ikke brugte de private skove til nærrekreativt område.

Konkret ønske om, at kommunen ved mountainbike-spor kan adskille gående og MTB'er i Gårslev og Gauerslund skove, som er private skove.

Børkop og Gauerslund skal bindes sammen af natur og korridorer.

Der var flere forslag til, hvordan man kan spare på arealressourcerne ved byggeri i form af tættere byggeri og alternative boformer, hvor man har fællesskaber og er selvforsynende. Der blev også nævnt ældreboliger og for 50-plus, hvor man bor tættere og har fællesskaber bl.a. gennem fællesspisning. I midtbyen bør man bygge højere og udnytte centret i Børkop.

Give og omegn:

Forslag om insekthoteller i stor skala – kan indgå som projekter i skolerne.

Mange ældre landmænd, som stopper inden for en kortere årrække. Man må derfor forudse, at der kan blive marginaliseret jord i overskud, som vil kunne udlægges til natur.

Give Øst kan ud over at være erhvervsområde også indrettes til fritidsaktiviteter med gang-og cykelstier, grønne områder med naturindhold og områder til vandopbevaring.

Mindre boliger giver mulighed for at udlægge mere i fælles arealer, som kan tjene flere formål såsom områder til natur, LAR-løsninger og rekreative aktiviteter. Kommunen må gerne være mere fleksibel i forhold til grundstørrelser mindre end 400 m².

Mindre huse, og gerne lejeboliger, vil give mulighed for, at ældre kan rykke ud af deres parcelhuse og give plads til børnefamilier. Der er søgning til Give fra børnefamilier, der kommer fra andre kommuner.

Bedre muligheder for at fjerne nedslidte bygninger og så bygge tættere efterfølgende.

Almene boliger vil give nyt liv i Give og svært for private investorer at låne penge til nye byggerier.

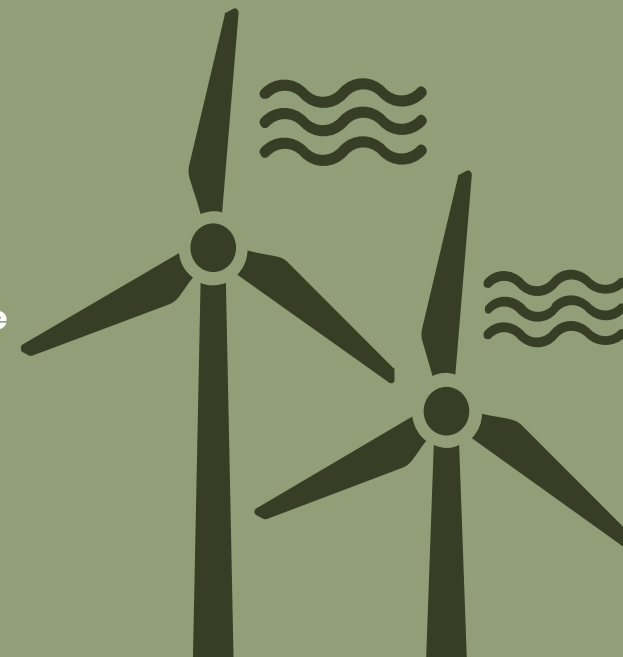

”Jeg er en af de borgere, der rammes af oversvømmelser, hver gang der kommer meget regn. Vi hører kun undskyldninger, men ingen løsninger. Jeg må ikke selv gøre noget for at beskytte min ejendom, men jeg bliver heller ikke inddraget i forhold til at finde løsninger. Det savner jeg. For når vandet rammer, og man er ved at drukne i vand, er det svært at komme op i helikopteren.

Jeg vil også meget gerne inddrages sammen med de øvrige beboere i området, hvis der skal etableres en krydsning ved jernbanen, så vi i Grejsdalen kan komme over og bruge kommunens skovområde ved sygehuset. Vi vil nemlig gerne have, at de husker hundene og ikke laver en bro, som de ikke kan gå på.

Jeg tænker, at en mulighed for at komme i dialog med borgerne om mere konkrete emner i specifikke områder er at invitere til kaffemøder, hvor det fortrinsvist er de berørte borgere, der inviteres. Altså, målrettede borgermøder.”

Thomas Melballe, Ny Grejsdalsvej i Vejle

Tema 5

Sammen tager vi ansvar

- **Hvad kan vi gøre for at mindske forurening/CO₂-udledning?**
- **Hvordan kan vi samarbejde om at minimere effekterne af klimaforandringerne?**
- **Hvordan synes du fremtidens forsyning skal se ud – vand, varme og energi?**

Det sagde borgerne

Tænke i natur – biodiversitet, vådområder og skov – godt for miljøet og kan håndtere regnvand, samtisig med at det skaber rekreative arealer til borgerne.

Klimaforandringer er et fælles ansvar. Der skal samarbejdes om at finde nye og gode løsninger. Vigtigt at beskytte værdier, både som investeringer i klimasikring, men som samarbejder ift. udvikling og beredskab ved hændelser.

Vejle Kommune skal satse på vedvarende energi, men anlæg og investeringer skal laves i fællesskab med de borgere og lokalområder, hvor dette planlægges, således de får et ejerskab og en gevinst ud af det.

Adfærd, de unge tænker anderledes. Bruge dem som inspiration og generelt nudge for at skabe en mere bæredygtig adfærd.

Kommunen skal gå forrest – være det gode eksempel når vi planlægger, bygger samt laver indkøb.

Der bør eksperimenteres med og gøres plads til alternative muligheder for alternativ forsyning. Love og skatter/afgifter modarbejder nye løsninger og samarbejder – dette bør udfordres.

Jelling og omegn

Bruge de unges energi og fokus på miljøet.

Udskrive konkurrencer om flere bæredygtige tiltag ift forebyggelse og afværgeforanstaltninger.

Fjernvarmeselskab skal arbejde videre med grønne løsninger og skal f.eks. tilbyde el-ladestik med grøn strøm.

Egtved og omegn

Der skal fokus på beskyttelse af vores grundvand – det er afgørende vigtig for et samfund med rent vand. Pesticider skal helt væk. Der skal være bedre overblik over mulige kilder til forurening – hvor ligger de gamle små lossepladser fra tidligere tider f.eks.?

Stop overløb fra kloak. Regnvandsbrønd i vej – forbudt at vaske bil så vand løber i og forurener vandløb. Der skal informeres mere ved separering og kun spildevand renses.

Der kommer mere og mere vand – vi skal klart tilpasse os og forberede hvordan vi beskytter os. Bedre byplanlægning og forsinkelse af vand i den forbindelse.

Når der laves kloak forbedring skal vandhåndtering tænkes ind så det løses samlet. Der skal mere til her end det Vejle Spildevand tilbyder i dag ift. serviceniveauet.

Flere vådområder der kombineres med vandoplagring. Vandløb skal kunne transportere mere vand – mere grødeskæring.

Flis granskov og bevar løvtræer. Plantet mere skov ved byer – fanger CO2 og giver rekreative muligheder. Producer energipil.

Egtved vandværk er nyt og boring er godt beskyttet i en skov – men måske skal de små vandværker i det åbne land ikke hjælpes – kan de klare fremtiden?

Biogas i området – Nogle sagde: Nej, det skal vi ikke have, det skal ligge i andre kommuner. Andre: Jo det skal vi, men der skal være bedre planlægning og der skal være gode trafikforhold. Kommunen skal afveje alle forhold ved biogas – vigtig med tæt dialog med alle parter + solidt beslutningsgrundlag skal være på plads.

Vindmøller, solceller mv – her meget vigtig at de lokale er med i udvikling og beslutning så lokale værdier vægtes. Det vil også betyde større ejerskab når det etableres. Hvad er vigtigst klima løsning (forskellig anlæg) eller udsigt/landskab?

Godt med Egtved varmeværk – de har nu solceller. Kraftvarmeværker skal fortsætte, er A kraft en mulighed?

Der skal tænkes i energiinfrastruktur ved etablering af vedvarende energi anlæg – og vi skal finde en teknologi så vi kan lagre energi.

Brug de nye teknologiske muligheder – anvend tagflader til solceller, brug mere jordvarme.

Kommunen skal selv tænke på alternativ energi når de etablere byggeri mv – altså gå forrest. Nudging som adfærdsregulering. Pas på at klima dagsorden ikke ødelægger biodiversitets dagsorden mm.

De unge tænker i nye baner: Genbrug, mindre kød, mindre flyvning, delebiler. Det vil påvirke os og udviklingen.

Vejle og omegn

Kommunen kan informere og motivere borgerne til ændret adfærd. Vi skal opdrage hinanden, så man ikke smider affald mv. i kanaler og vandløb.

Oprette miljøzoner – de biler der holder stille udleder meget CO2 og partikler samt stille krav til fyring i brændeovne.

Plante skov som kan optage vand og CO2.

Satse på eldrift – Eldrevne/batteridrevne havemaskiner og skifte dieselbusserne ud til el-drevne, Infrastrukturen skal understøtte el-biler i form af ladestandere.

Infrastrukturen til vand skal tilpasses fremtidens mere vand – bl.a. ved forhøje diger og brinker langs Omløbsåen og kajkanterne, åbne åen og lave sluser, kigge på installationstunnel ved udløb til Vejle Å.

Finde løsninger uden for byen i form for forsinkelse af vand. Etablere bassiner så vandet kan styres. Lave bassiner der kan harmonere med naturen. Samarbejde med forskellige organisationer, så vi finder løsninger der håndterer vand og øger biodiversiteten.

Etablere større rør, som kan tage vandet.

Opsamling af regnvand og genbruge det til bilvask, vask af tøj, havevanding mv.

Vandløb og kanaler skal renses op, så der er plads til vandet.

Energiforsyning – fjernvarme som er 95% CO2-neutral og vindmølleenergi.

Udnyttelse af vandkraft, sol energi, vindmøller, varmepumper og jordvarme.

Etablere biogasanlæg.

Børkop og omegn

Hvad kan vi gøre for at mindske forurening (Co2-udslip)?

Vi kan binde CO2 ved at lave vådområder, plante skov Det handler om vores mentalitet, flere unge mennesker på højskole.

Børkop som et klimaneutralt samfund, start med at

skabe overblik og derefter findes løsninger, f.eks. plante skov, mindske lokal transport, borgere går sammen om at lave fælles solcelleanlæg.

Arbejdes med at opbygge et bæredygtigt lokalsamfund, hvor der eksperimenteres med alternative materialer, opvarmning mm, f.eks. Økosamfundet Grobund ved Ebeltoft.

Kommunen kan stille krav til byggeri, nye huse skal have solceller på taget, opsamling af regnvand, selvforsyningspligt ved nye udstykninger osv.

Skabe et vækstmiljø, hvor der udarbejdes løsninger til at klimarenovere eksisterende bygninger.

Ved sommerhusområderne i Mørkholt/Hvidbjerg/Brejning skal der arbejdes med kystsikring.

Kan man sænke sænket fremløbstemperaturen på fjernvarme?

Tag forsyningsselskaberne med ind fra starten af, når der planlægges. Flere lokalråd kan samarbejde med forsyningsselskaberne, som f.eks. Brejning. Der kan spares penge ved at investere i fælles IT-løsninger, når der skal sendes regninger. Elbiler kan fungere som powerbanks.

Vindmøller og biogas? Vi vil godt have det, men ikke lige i nærheden af os.

Strukturen på elforsyningen trænger til nye politiske beslutninger, der er regler/love som hæmmer en anden udvikling.

Give og omegn:

Kollektiv trafik skal være tilgængelig og et reelt alternativ – gerne gratis, hvis det skal rykke noget.

Det må ikke være for dyrt at og besværligt at køre grønt
Stille krav til bygninger – både nybyggeri og renovering.

Afgiftssystemer straffer nytænkning indenfor f.eks. genbrug af overskudsvarme – det skal være nemt at afprøve nye idéer og tænke grønt ift. erhverv og produktion.

Tænke i mindre forbrug – genbrug af ressourcer – reparation af ting.

Der er allerede større bevidsthed omkring produkter og forbrug – hvordan de bliver produceret.

Måske Give skulle huse et topmoderne sorteringssystem af affald?

Lave vådområder (som samtidig binder CO₂).

Kan vandstrømme bruges til at skabe energi, når det regner meget (vandkraft)?

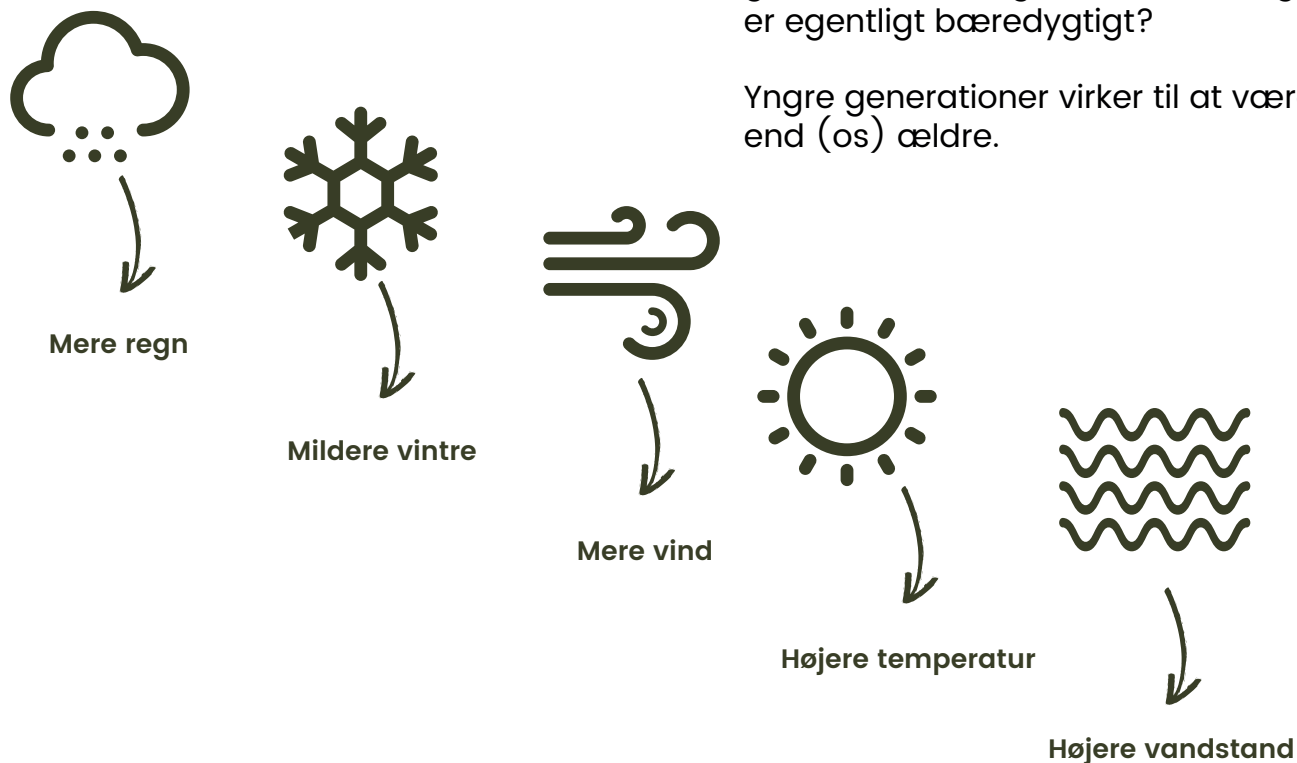
Der er en generel udfordring – NIMBY – man vil gerne

grøn energi, så længe det ikke påvirker/er i nærheden af en selv (biogas, vindmøller, solceller/-fangere).

Man kunne lave mindre forsyningsenheder – kollektive energianlæg, som forsyner et lokalt opland/kvarter. På den måde laver man samlet investering, som alle får noget ud af (økonomisk, bekvemt, moralsk).

En af de helt store udfordringer er energilagring fra vedvarende strømkilder.

Kunne man eksperimentere med et intelligent forsyningsnet, hvor el-biler bruges som lagringsenheder, der lades når solen skinner/vinden blæser og bruges i spidsbelastninger (morgen/aften)?

Grønne tanker er en vigtig viden i fremtiden – kunne blive nyt konkurrenceparameter (i stedet for kun at fokusere på vækst for vækstens skyld).

Husk at fortælle om det, vi allerede gør – udbrede den gode historie og udbrede gode initiativer.

Det er svært at vide, hvad man skal gøre – det som er godt den ene dag, er måske dårligt den næste – hvad er egentligt bæredygtigt?

Yngre generationer virker til at være mere klimabevidste end (os) ældre.

Hvidbog

Debatfase kommuneplan

2021-33